

Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy

**Diagnoza czynników chroniących i
czynników ryzyka w
Szkołe Podstawowej im. Jana Brzechwy
w Cyganach**

Cygany 2021

Prezentacja badań dotyczących zagrożeń występujących w środowisku szkolnym

Cel badań

Dostrzeganie problemów wychowawczych w środowisku szkolnym wymaga zauważania ich nie tylko przez nauczycieli, pracowników administracji, ale także przez samych uczniów i ich rodziców. Wówczas zestawienie pojawiających się problemów pozwala ujrzeć je w szerszym kontekście, nie tylko jako problem szkoły czy ucznia, ale całego środowiska, w którym uczeń żyje i wychowuje się.

Przystępując do opracowania modyfikacji programu profilaktycznego i wychowawczego Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Cyganach należy dokładnie rozpoznać występujące czynniki chroniące oraz czynniki ryzyka, jakie występują w środowisku szkolnym.

Celem badania i przeprowadzonej diagnozy jest pozyskanie informacji na temat tego, jakie zagrożenia występują w środowisku dzieci i młodzieży oraz jak sytuację w tym zakresie postrzegają nauczyciele, rodzice oraz sami uczniowie. Istotą badań jest pozyskanie informacji dotyczących zagrożeń bezpośrednich, pośrednich oraz czynników chroniących. Rozpoznanie problemów wskaże dalsze potrzeby oraz obszary do dalszej pracy w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych. Na podstawie analizy, uzyskanych wyników badań i wniosków nastąpi modyfikacja programu profilaktycznego szkoły tak, aby był on dostosowany nie tylko do bieżących problemów, ale również zaspokajał potrzeby wynikające z refleksji środowiska szkolnego.

Grupa badawcza i metody badań

Grupę badawczą stanowili:

- nauczyciele uczący w Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Cyganach – ankieta online wysłana do nauczycieli za pośrednictwem dziennika elektronicznego Librus – odpowiedzi na ankietę udzieliło 13 nauczycieli;
- wychowawcy klas odrębnie – obserwacja, wywiad - 8 nauczycieli.
- uczniowie klas I – III – obserwacja, wywiad – 3 nauczycieli.
- uczniowie klas IV-V – ankieta dostosowana do wieku uczniów.
- uczniowie klas VI-VII – ankieta dostosowana do wieku uczniów.
- rodzice uczniów – ankieta online wysłana do rodziców za pośrednictwem dziennika elektronicznego Librus – odpowiedzi udzieliło 60 rodziców.

W obliczu problemów przyjętych do badań uznano, że najlepszą metodą badania nauczycieli i rodziców będzie ankieta on-line zawierająca pytania otwarte, półotwarte, ściśle określone odpowiedzi oraz swobodne wypowiedzenie się na dany temat, czyli zawierające tzw. kafeterie oraz miejsce na tzw. "inne" odpowiedzi. Uczniowie otrzymali ankiety w wersji papierowej podczas zajęć z wychowawcą.

Wobec konieczności zbadania 3 grup sporządzone zostały ankiety dla każdej z grup niezależnie. Punktem wyjściowym analizy i sporządzenia ankiet była dotychczasowa obserwacja środowiska szkolnego i pojawiających się problemów.

Ankiety sporządzono w oparciu o postawienie problemu, sformułowanie pytań, ułożenie instrukcji, przygotowanie ostatecznej wersji ankiety. Instrukcja ankiety zawierała informacje, kto przeprowadza badania, jaki jest główny cel badań, jak należy odpowiadać na poszczególne pytania. W związku z powyższym, chcąc określić problemy wychowawcze występujące w szkole zbadano przy pomocy ankiet opinię nauczycieli, wychowawców, uczniów oraz rodziców.

Do diagnozy i analizy wykorzystano również bieżące obserwacje nauczycieli, rodziców i uczniów wynikające z przeprowadzanych rozmów oraz wywiadów z członkami poszczególnych grup badawczych oraz analizę problemową poszczególnych klas przeprowadzoną przez pedagoga szkolnego.

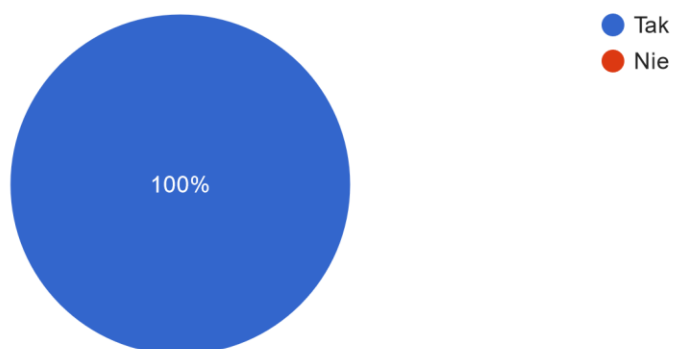
Analiza badań.

Analiza grupy badawczej – nauczyciele

Ankieta on -line skierowana do nauczycieli uczących w Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Cyganch– odpowiedzi na pytania ankietowe udzieliło 13 nauczycieli. Odpowiedzi i uzyskane wyniki prezentują poniższe wykresy.

1. Czy Pana/ Pani zdaniem uczniowie czują się w szkole bezpiecznie?

13 odpowiedzi

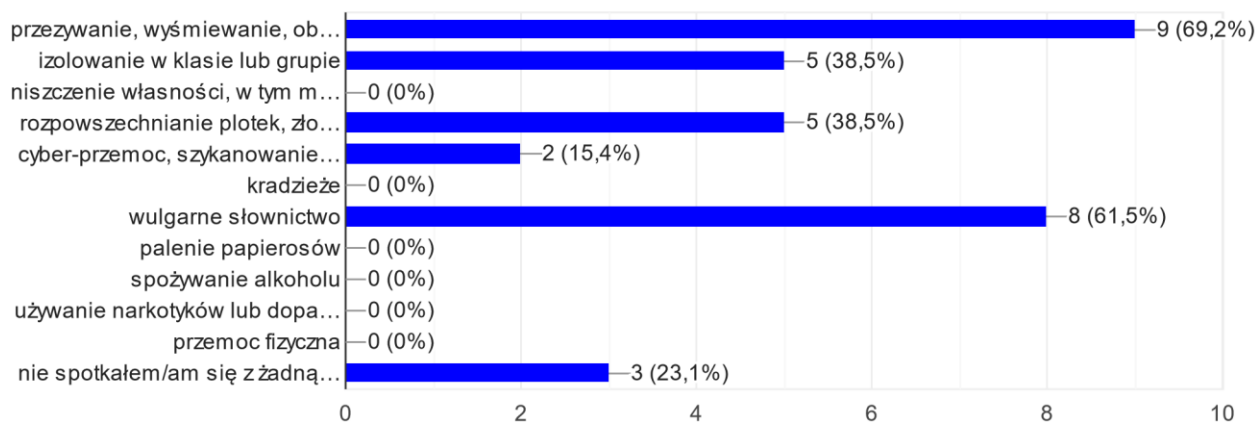

Na pytanie o poczucie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły wszyscy nauczyciele odpowiedzieli twierdząco.

Kolejne pytanie zadane nauczycielom dotyczyło obserwacji na terenie placówki zjawisk i zachowań niepożądanych, które w świetle obowiązujących zasad i norm społecznych stanowić mogą istotne czynniki ryzyka. Pytanie było sformułowane w taki sposób, aby odpowiadający mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź i ewentualnie uzupełnić dane o dodatkowe obserwowane zachowania czy zjawiska. Analizę odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

2. Czy na terenie szkoły zauważa Pan/Pani występowanie wśród uczniów niżej wymienionych zachowań? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

13 odpowiedzi

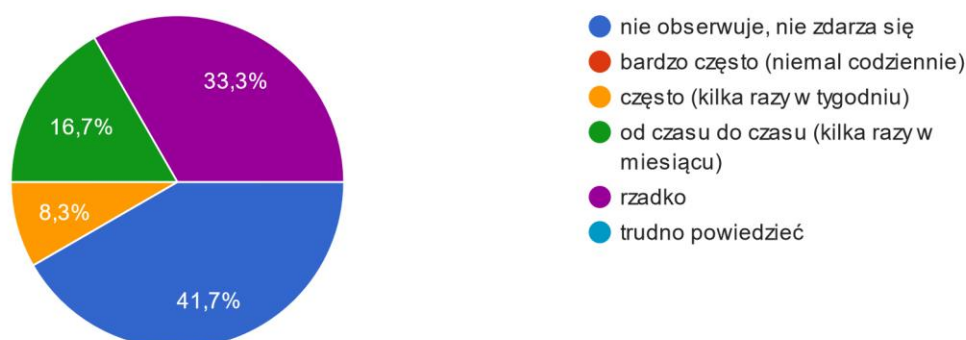

Z analizy wykresu i wyników wynika jednoznacznie, że wśród negatywnych zjawisk i zachowań młodzieży obserwowanych przez nauczycieli najczęściej dotyczy używania przez uczniów wulgaryzmów oraz dokuczania innym poprzez przezywanie, wyśmiewanie i obrażanie. Kolejne zauważane zachowania ryzykowne to izolowanie w klasie lub grupie oraz rozpowszechnianie plotek i złośliwe komentarze. 3 nauczycieli podało, że nie spotkało się na terenie szkoły z żadnym wymienionym zachowaniem bądź zjawiskiem.

Kolejne pytanie dotyczyło występowania zjawiska przemocy w szkole.

3. Jak często obserwuje Pan/Pani występowanie zjawiska przemocy w szkole?

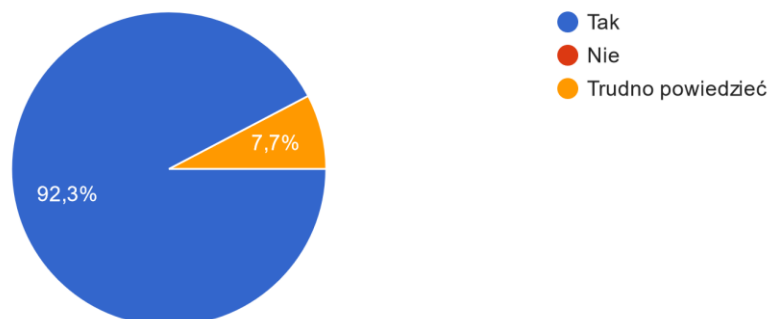
12 odpowiedzi

Spośród badanych 5 osób (41,7%) twierdzi, że nie zaobserwowało występowania zjawiska przemocy w szkole. 4 osoby (33,3%) twierdzi, że występowanie zjawiska przemocy w szkole jest sporadyczne i zdarza się rzadko. 2 nauczycieli (16,7%) podało, że tego typu zjawisko obserwują od czasu do czasu. Tylko jedna spośród badanych osób twierdzi, że zjawisko przemocy występuje często. Biorąc pod uwagę wyniki należy uznać, że zjawisko przemocy występuje sporadycznie. Z obserwacji i wywiadów wynika, że wychowawcy i nauczyciele w przypadku jakichkolwiek zdarzeń reagują natychmiast. Wnioski z uzyskanych wyników skłaniają prowadzenie dalszych oddziaływań w pracy opiekuńczo- wychowawczej mających na celu uświadamianie młodym ludziom istoty uczuć i emocji, którymi kierują się na co dzień w swoim życiu, wskazywania granic oraz umiejętnego nazywania występujących zachowań.

4. Czy Pana/Pani zdaniem uczniowie okazują szacunek dorosłym: nauczycielom, pracownikom szkoły?

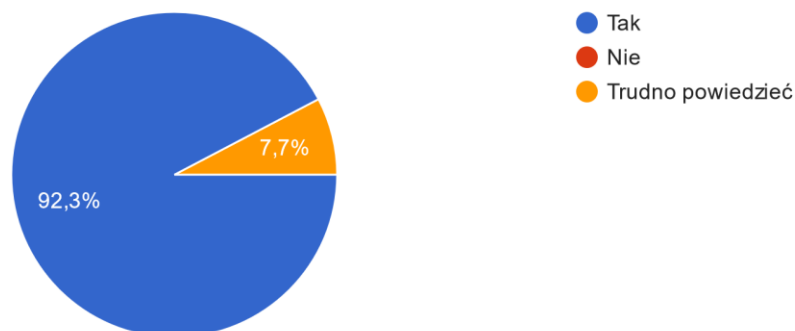
13 odpowiedzi

12 spośród 13 badanych nauczycieli twierdzi, że uczniowie okazują szacunek osobom dorosłym pracującym w szkole.

5. Czy Pana/ Pani zdaniem uczniowie używają zwrotów grzecznościowych ?

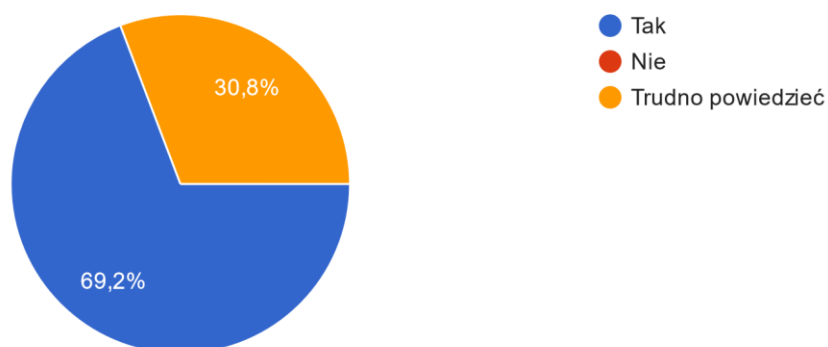
13 odpowiedzi

12 osób spośród badanych uznaje, że uczniowie używają zwrotów grzecznościowych

6. Czy Pana/ Pani zdaniem uczniowie dbają o czystość i porządek wokół siebie ?

13 odpowiedzi

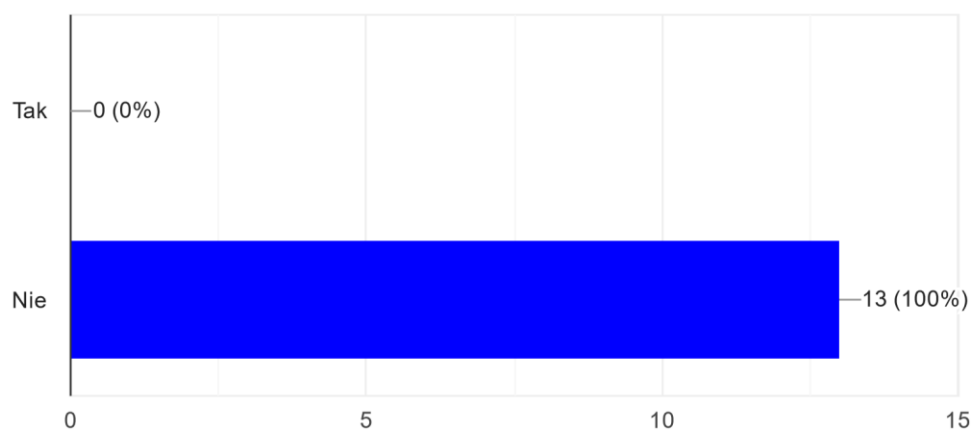

Na pytanie czy uczniowie dbają o czystość i porządek wokół siebie 9 nauczycieli odpowiedziało twierdząco. 4 nauczycieli zaznaczyło ,że trudno im się w tej kwestii wypowiedzieć.

Kolejne pytanie dotyczyło palenia papierosów. Nauczyciele zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi, czy zauważyli aby uczniowie szkoły palili papierosy.

7. Czy zauważa Pan/ Pani uczniów palących papierosy ? (jeśli odpowiedź jest twierdząca, proszę w odpowiedzi "inne" podać gdzie miało to miejsce)

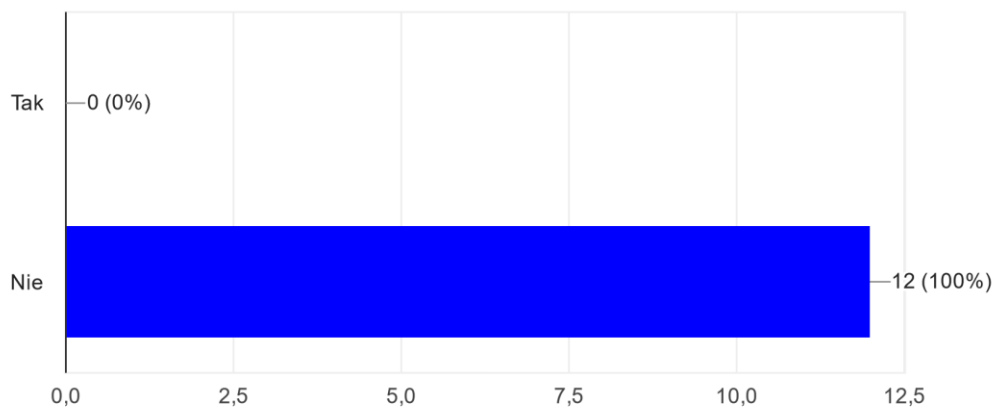
13 odpowiedzi

100 % badanych nie zauważa takiego zjawiska. Podobnie sytuacja wygląda w przypadku pytania dotyczącego alkoholu.

8. Czy zauważył/a Pan/ Pani aby któryś z uczniów spożywał alkohol? (jeśli odpowiedź jest twierdząca, proszę w odpowiedzi "inne" podać gdzie miało to miejsce)

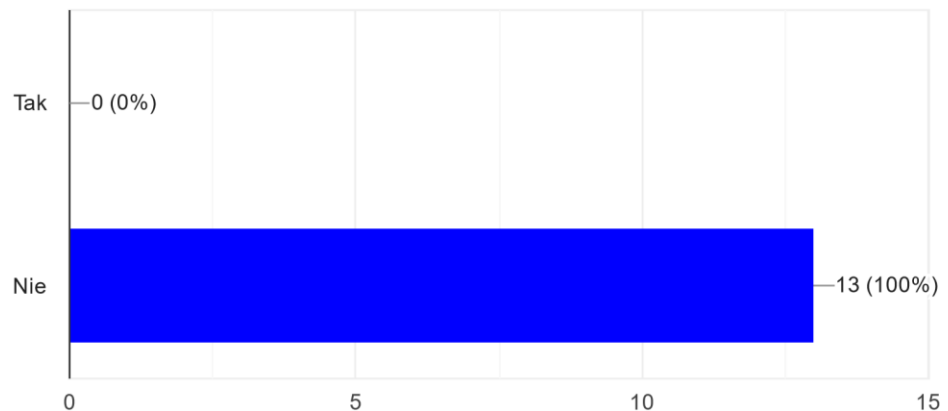
12 odpowiedzi

Sytuacja podobnie kształtuje się w zakresie zjawiska używania przez młodzież szkolną narkotyków lub dopalaczy. Również 100 % badanych twierdzi, że sytuacje takie nie mają miejsca.

9.Czy zauważył/a Pan/ Pani aby któryś z uczniów używał narkotyków/ dopalaczy ? (jeśli odpowiedź jest twierdząca, proszę w odpowiedzi "inne" podać gdzie miało to miejsce)

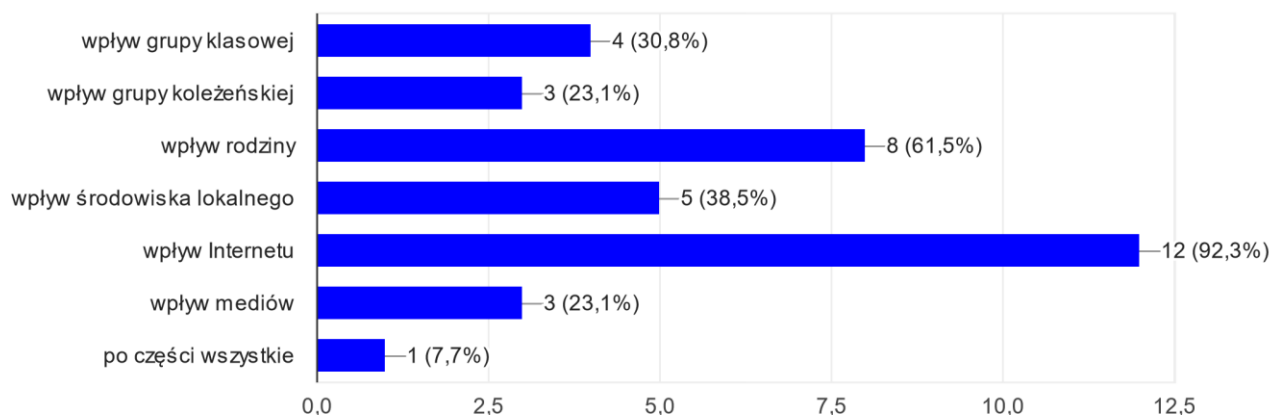
13 odpowiedzi

Patrząc na powyższe wykresy należy stwierdzić, że problem używek, alkoholu oraz substancji uzależniających w środowisku szkolnym nie występuje. Analiza negatywnych zjawisk i zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży nie powinna się odbywać bez wskazywania czynników wpływających na ich powstawanie. Zapytano zatem w dalszej części ankiety co zdaniem nauczycieli ma największy wpływ na negatywne postawy i ryzykowne zachowania uczniów. Opinię przedstawia poniższy wykres.

10. Co Pana/ Pani zdaniem ma największy wpływ na negatywne postawy i zachowania ryzykowne wśród uczniów? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

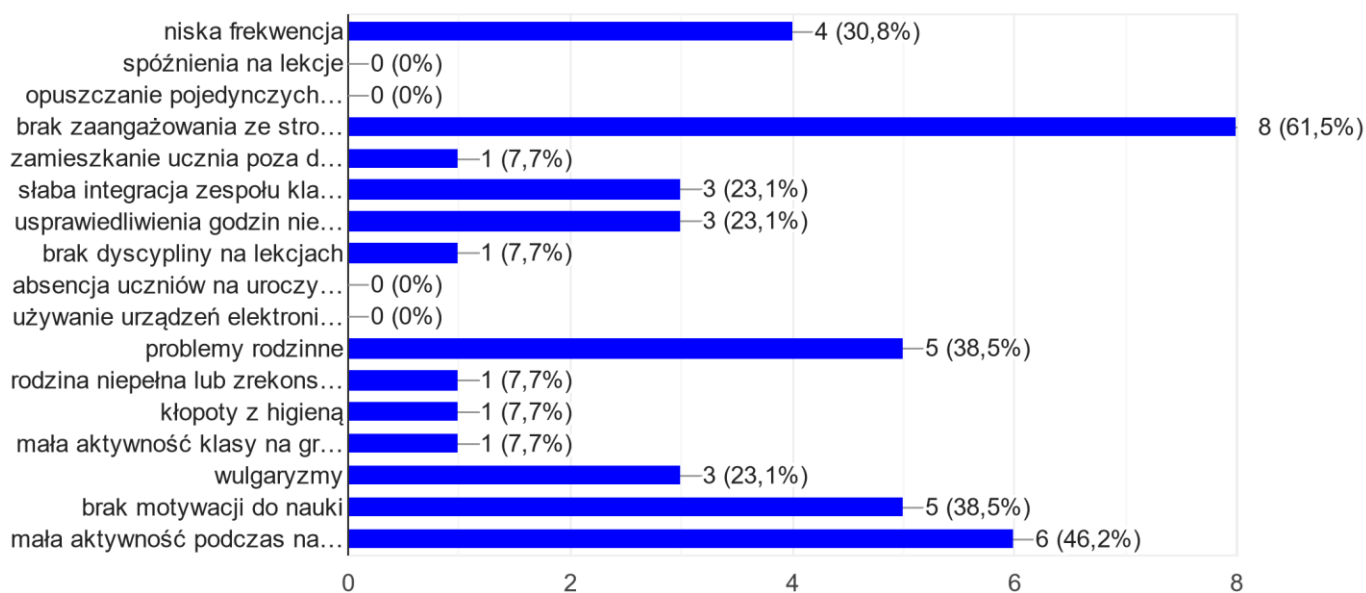
13 odpowiedzi

Największy odsetek badanych nauczycieli, bo aż 12 osób uważa, że najistotniejszy wpływ na zachowania młodych ludzi ma Internet. Kolejnymi czynnikami wpływającymi istotnie są : rodzina, wpływ środowiska lokalnego, grupa klasowa, media.

11. Jakie czynniki ryzyka obserwuje Pan/ Pani w codziennej pracy z młodzieżą? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź lub udzielić własnej)

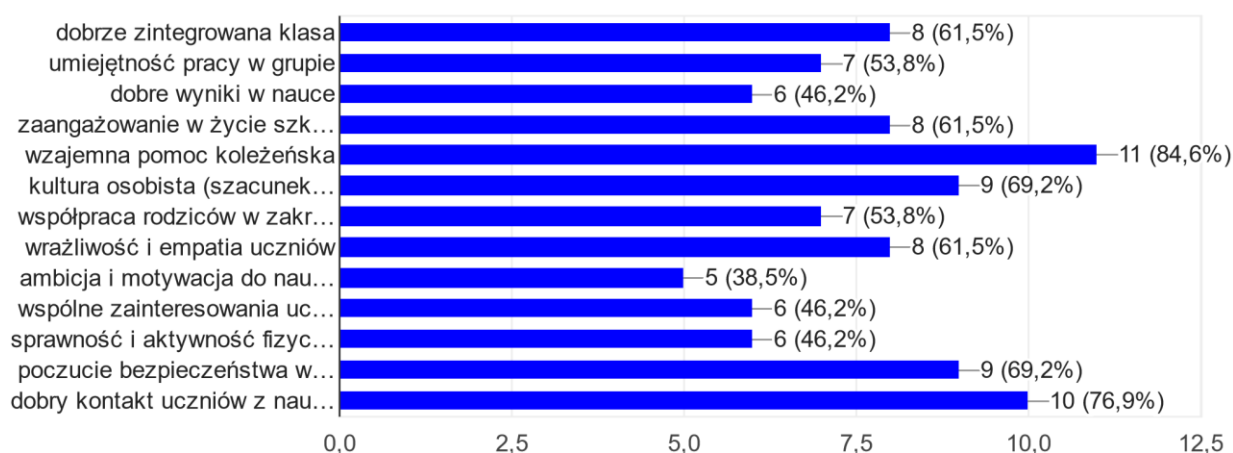
13 odpowiedzi

Nauczyciele poproszeni o wskazanie czynników ryzyka w codziennej pracy z młodzieżą w zdecydowanej większości wymieniali: brak zaangażowania ze strony rodziców, brak motywacji do nauki, mała aktywność podczas nauki zdalnej, problemy rodzinne.

12. Jakie czynniki chroniące obserwuje Pan/ Pani w codziennej pracy z młodzieżą? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź lub udzielić własnej)

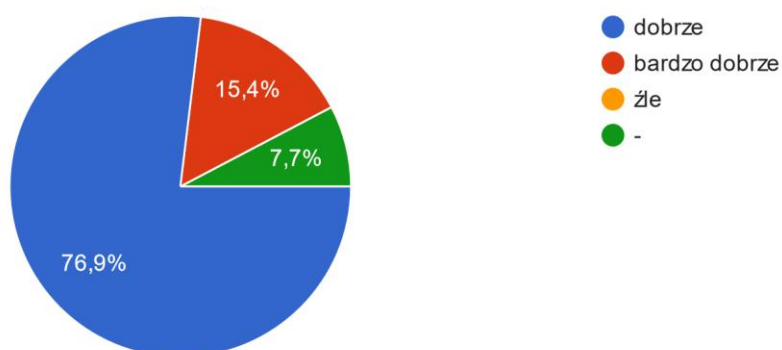
13 odpowiedzi

Wśród czynników chroniących nauczyciele wskazują poczucie bezpieczeństwa w szkole, dobrze zintegrowaną klasę, wzajemną pomoc koleżeńską, zaangażowanie w życie szkoły i klasy oraz dobry kontakt uczniów z nauczycielami. Wysokie noty otrzymały również takie czynniki jak: umiejętność pracy w grupie, kultura osobista, współpraca rodziców w zakresie rozwiązywania problemów, wspólne zainteresowania uczniów, sprawność i aktywność fizyczna. Nieco słabiej w ocenie nauczycieli wypada ambicja i motywacja do nauki.

13. Jak ocenia Pan/ Pani kontakt z uczniami w okresie nauki zdalnej

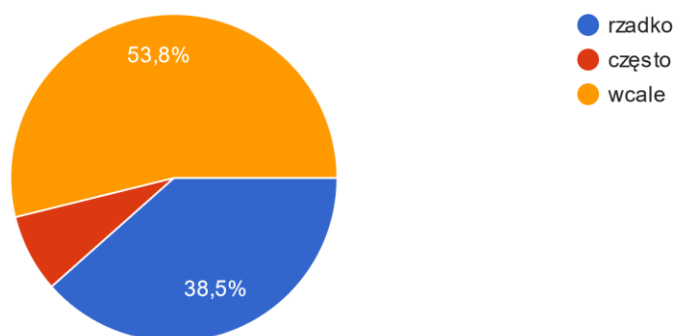
13 odpowiedzi

76,9 % - 10 nauczycieli dobrze ocenia kontakt z uczniami w okresie nauki zdalnej.
2 nauczycieli ocenia kontakty podczas nauczania zdalnego bardzo dobrze.

14. Czy w okresie nauki zdalnej uczniowie zwracali się do Pana/ Pani z problemami natury psychologicznej (które nie były związane z nauką)

13 odpowiedzi

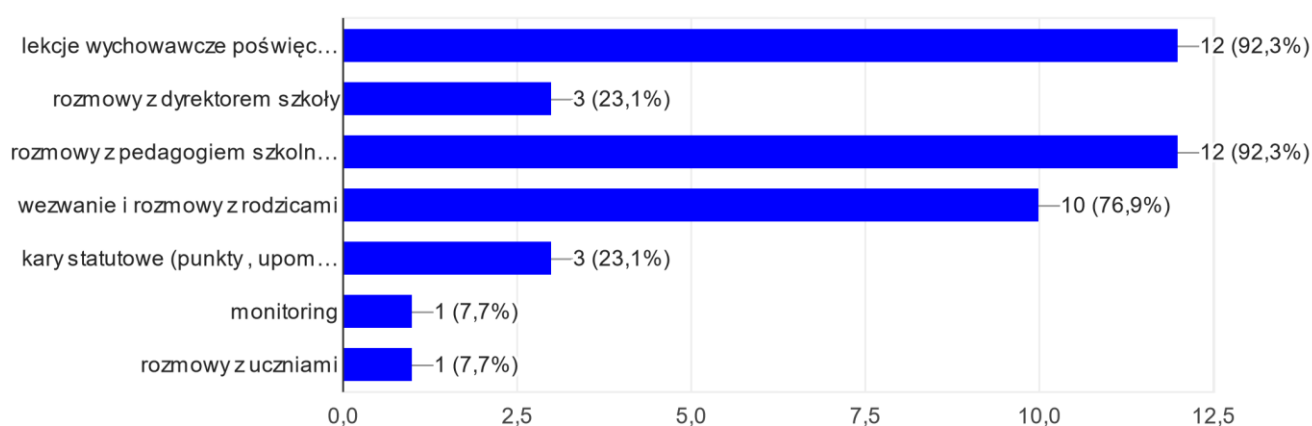
53,8 % - 7 nauczycieli podaje, że uczniowie podczas nauki zdalnej nie zwracali się do nich z żadnymi problemami. 38,5% – 5 badanych wskazuje, że uczniowie zwracali się z problemami rzadko. Tylko 1 nauczyciel twierdzi, że takie sytuacje zdarzały się często.

Na pytanie z jakimi problemami zgłaszali się uczniowie do nauczycieli w okresie nauki zdalnej padły następujące odpowiedzi.

- Kłopoty związane ze spędzaniem wielu godzin przed komputerem .
- Tęsknota za kolegami/koleżankami, częste spowolnienia łączy, brak potrzebnego oprogramowania.
- Trudności z łącznością internetową .
- Problem z izolacją i brakiem bezpośrednich kontaktów rówieśniczych.
- Trudność z emocjonalnym radzeniem sobie podczas nauki zdalnej.
- Jedyne problemy z jakim zgłaszali się do mnie uczniowie to problemy z Internetem.
- Brak kontaktów rówieśniczych.
- Brak kontaktu z rówieśnikami.

16. W jaki sposób Pana/Pani zdaniem można zapobiegać zachowaniom niepożądanym i nagannym w szkole ? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź lub udzielić własnej

13 odpowiedzi

12 nauczycieli uważa, że sposobami na zapobieganie zachowaniom niepożądanym są między innymi lekcje wychowawcze poświęcone zasadom zachowania i przestrzegania norm. Taka sama liczba nauczycieli twierdzi, że wskazane są również rozmowy z pedagogiem szkolnym. 10 osób wskazuje na wezwania i rozmowy z rodzicami.

Analiza grupy badawczej – uczniowie

Kolejną grupę badawczą stanowili uczniowie Szkoły Podstawowej im. Jana Brzechwy w Cyganach. Z uwagi na wiek uczniów inna ankieta została przeprowadzona w klasach IV- V, inna w klasach VI – VIII. Diagnoza w klasach I-III została przeprowadzona w oparciu o wywiad z wychowawcami oraz bezpośrednią obserwację oddziałów klasowych.

Analiza klas IV-V – łącznie 24 uczniów.

Na pytanie o poczucie bezpieczeństwa w szkole wszyscy uczniowie zaznaczyli odpowiedź twierdzącą – szkoła jest miejscem bezpiecznym.

Również oceny poziomu bezpieczeństwa zaznaczane były przez uczniów na wysokim poziomie:

- 5- bardzo dobry – 13 osób
- 4- dobry – 8
- 3- zadowalający 3
- 2- zły -0
- 1-bardzo zły – 0

Na pytanie dotyczące ulegania wpływom uczniowie odpowiadali następująco :

Gdy inni chcą, żebyś zrobił/a coś, co wiesz że jest niedozwolone, to:

- a) odmawiasz - 14 uczniów
- b) zastanawiasz się czy może Cię spotkać za to kara – 2 uczniów
- c) zgłaszasz to osobie dorosłej, której ufasz – 7 uczniów
- d) nie wiesz, co masz zrobić – 1 uczeń
- e) jeśli robi to ktoś kogo znasz, to Ty też robisz to samo – 0

Jeśli miał/a/bys jakieś trudności w szkole (zdarzyło się coś niemiłego, ktoś sprawił Ci przykrość lub wyrządził jakąś krzywdę), to komu o nich powiesz? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)

- a) przyjacielowi/przyjaciółce - 11 uczniów
- b) nauczycielowi -14 uczniów
- c) rodzicom- 12 uczniów uczniów
- d) wychowawcy -17 uczniów
- e) pedagogowi/psychologowi 7 uczniów
- f) nikomu – 0

Odpowiedzi uczniów wskazują na duże zaufanie w stosunku do dorosłych- rodziców, nauczycieli i wychowawców.

Na pytanie Czy w szkole czuję się smutna/y i/lub samotna/y uczniowie odpowiedzieli następująco :

- a) Często – 0
- b) Czasami – 6 uczniów
- c) Rzadko – 12 uczniów
- d) nigdy – 6 uczniów

Odpowiedzi na pytanie Czy w szkole czuję się radosny/a/zadowolony/a:

- a) często – 15 uczniów
- b) czasami – 8 uczniów
- c) rzadko – 1 uczeń
- d) nigdy – 0

Na pytanie Czy umiesz sobie radzić w sytuacjach trudnych, stresujących takich jak: negatywna ocena, lub sprawdzian, problemy w klasie? uczniowie odpowiedzieli :

- a) tak – 21 uczniów
- b) nie- 3 uczniów

Wśród wartości najczęściej wskazywanych za najważniejsze znalazły się:

- a) pieniądze -0
- b) tolerancja – 7 uczniów
- c) punktualność – 1 uczeń
- d) wygląd- 2 uczniów
- e) prawda – 9 uczniów
- f) lojalność – 7 uczniów
- g) szczęście -11 uczniów
- h) odwaga -6 uczniów
- i) dobro -13 uczniów
- j) miłość – 11 uczniów
- k) zaufanie -15 uczniów
- l) sprawiedliwość -9 uczniów
- ł) wiara – 3 uczniów
- m) szczerść -14 uczniów
- n) wiedza -6 uczniów

Na pytanie Jak spędzasz czas wolny? udzielono następujących odpowiedzi:

- a) oglądam telewizję - 2 uczniów
- a) siedzę przed komputerem – 5 uczniów
- b) uprawiam sport – 4 uczniów
- c) słucham muzyki – 7 uczniów
- d) spotykam się z kolegami/ znajomymi – 11 uczniów
- e) spędzam czas z najbliższą rodziną – 6 uczniów
- f) inne – rysuję – 1 uczeń

Na pytanie o wiedzę na temat środków uzależniających :Czy kiedykolwiek słyszałeś o substancjach niebezpiecznych (narkotyki, papierosy, dopalacze, alkohol)? uczniowie odpowiedzieli następująco:

a) Tak – 17 uczniów

b) Nie – 7 uczniów

W pytaniu otwartym dotyczącym pomysłu na to by wszyscy czuli się w szkole dobrze i bezpiecznie dzieci udzieliły następujących odpowiedzi:

- jest bezpiecznie Dobrze jakby było więcej wyjść na dwór i więcej lekcji w terenie, ale i tak lubię szkołę.
- sklepik szkolny.
- żadnych kartkówek i testów.
- wszystko jest dobrze.
- żeby nie było trudnych testów i żeby można przynosić coś słodkiego.
- dawać dobre oceny.
- żeby dzieci dużo wychodziły z wychowawcami na świeże powietrze i żeby dużo bawiły się na dworze.
- nie mam pomysłu, dla mnie wszystko jest dobrze i nie chcę zmian.

Na pytanie związane z poczuciem bezpieczeństwa w domu: Czy w domu czujesz się bezpiecznie ? (Chodzi o relacje z rodzicami, rodzeństwem i osobami, które mieszkają w Twoim domu)

- a) Tak – 21 uczniów
- b) Raczej tak - 3 uczniów
- c) Nie -0
- d) Raczej nie – 0

Analiza klas – VI – VIII łącznie 43 uczniów.

Czy w domu czujesz się bezpiecznie? (chodzi tutaj o relacje z rodzicami, rodzeństwem i osobami, które mieszkają w Twoim domu)

- a. Tak – 41 uczniów
- b. Raczej tak- 2 uczniów
- c. Nie – 0
- d. Raczej nie – 0

Czy ktoś w Twoim domu nadużywa alkoholu?

- a) Nie, nikt – 41 uczniów
- b)Tak, rodzice/ rodzic – 2 uczniów
- c) Tak, brat lub siostra – 0
- d) Tak, dziadek lub babcia – 0

Na jakie tematy rozmawiasz z rodzicami? (tutaj może być więcej niż jedna odpowiedź)

- a. Tematy osobiste (przeżycia, emocje, pytania dotyczące Twojego rozwoju)- 30 uczniów
- b. Tematy związane z nauką – 31 uczniów
- c. Tematy związane z rówieśnikami – 19 uczniów
- d. Tematy dotyczące wartości w życiu człowieka – 13 uczniów
- e. Tematy związane z zagrożeniami wynikającymi z używania papierosów, alkoholu, dopalaczy, narkotyków - 9 uczniów
- f. Tematy związane z tym jak i gdzie spędzasz czas wolny – 19 uczniów
- g. Inne (jakie ?) – 0

Czy jesteś szczery w rozmowach z rodzicami?

- a. Tak – 24 uczniów
- b. Nie – 0
- c. Nie zawsze – 19 uczniów

Czy zawsze możesz liczyć na pomoc rodziców?

- a. Tak – 41 uczniów
- b. Nie – 2 uczniów

Jak spędzasz czas wolny? (po szkole, odrobieniu pracy domowej i innych obowiązków)

- a. Wychodzę z domu - 32 uczniów
- b. Oglądam TV – 8 uczniów
- c. Korzystam z Internetu – 32 uczniów
- d. Czytam książki – 7 uczniów
- e. Uprawiam sport – 16 uczniów
- f. Inne : jazda konna, rower, boisko, chodzę do dziadków, las, przyjaciele

Które z poniższych problemów dotyczą Ciebie?

- a. Trudności w nauce – 19 uczniów
 - b. Trudności w porozumiewaniu się z rodzicami – 5 uczniów
 - c. Trudności w dogadaniu się z kolegami – 1 uczeń
 - d. Brak zrozumienia u nauczycieli – 4 uczniów
 - e. Czuję się osamotniony – 5 uczniów
- Inne : stres przed szkołą, wkurzam kolegów i nie wiem czym to jest spowodowane,

*nie wszyscy uczniowie udzielili odpowiedzi na powyższe pytanie

Co dla Ciebie jest najważniejsze? Zaczynj od tego co jest dla Ciebie naprawdę ważne do tych mniej ważnych wartości. Wymień 3 – 5 wartości.

Rodzina – 37 uczniów
Przyjaciele – 23 uczniów
Telefon – 2 uczniów
Pupil – 1 uczeń
Nauka – 6 uczniów
Zdrowie – 8 uczniów
Dobre relacje z innymi – 4 uczniów
Szczęście-2 uczniów
Zrozumienie – 2 uczniów
Żeby ktoś mnie przytulił w trudnych chwilach – 1 uczeń
Spędzanie czasu z psem – 7 uczniów
Jazda na rowerze – 1 uczeń
Stabilność finansowa – 1 uczeń
Hobby – 1 uczeń
Zabawa – 1 uczeń
Życie – 1 uczeń
Dziadkowie – 1 uczeń
Pomoc innym – 1 uczeń
Motor – 2 uczniów

Jak sobie radzisz ze stresem, niepowodzeniami, złością?

- a. Słucham muzyki – 24 uczniów
- b. Rozmawiam z rodzicami – 10 uczniów
- c. Wykonuję wysiłek fizyczny (ćwiczę, trenuję)- 8 uczniów
- d. Gram w gry – 11 uczniów
- e. Krzyczę, płaczę – 10 uczniów
- f. Palę papierosy, piję alkohol – 0
- g. Inne: korzystam z telefonu, wychodzę na dwór, leżę na łóżku i patrzę w sufit, płaczę, piszę z przyjaciółką.

Czy lubisz chodzić do szkoły?

- a. Tak – 27 uczniów
- b. Nie -16 uczniów

Czy obawiasz się czegoś w szkole?

- a. Tak - 4 uczniów (czego?) :że będą mnie wyzywać i obrzucać docinkami, egzaminów, biologii kiedy pani pyta, obrażania, że dostanę słabą ocenę, starszych kolegów.
- b. Nie- 37 uczniów

Do kogo zwróciłbyś/abyś się w szkole po pomoc?

- a. Do Dyrektora – 8 uczniów
- b. Do wychowawcy – 31 uczniów
- c. Do innych nauczycieli niż wychowawca – 2 uczniów
- d. Do pedagoga – 14 uczniów
- e. Do pielęgniarki – 1 uczeń

Czy Twoim zdaniem, w zespole klasowym panują dobre relacje pomiędzy uczniami?

- a. Tak – 37 uczniów
- b. Nie – 6 uczniów

Czy łatwo ulegasz presji rówieśników?

- a. Tak, zawsze- 2 uczniów
- b. Tak, ale czasami – 13 uczniów
- c. Mam swoje zdanie i nie zmieniam go pod wpływem innych – 28 uczniów.

Substancje psychoaktywne to substancje, które wywierają wpływ na naszą psychikę, zachowanie, zdrowie. Należą do nich papierosy (narkotyki), alkohol, narkotyki, dopalacze i inne coraz nowsze substancje chemiczne.

Pytanie: Czy korzystałeś kiedykolwiek z tych substancji?

- a. Papierosy (nikotyna) – 0
- b. Alkohol – 2 uczniów
- c. Narkotyki – 0
- d. Dopalacze – 0
- e. Napoje energetyczne – 23 uczniów
- f. Inne środki psychoaktywne – 0

Skąd posiadasz wiedzę na temat tych środków?

- a. Ze szkoły – 14 uczniów
- b. Z Internetu – 19 uczniów
- c. Od rodziców – 9 uczniów
- d. Od rówieśników, kolegów – 17 uczniów

Jak czujesz, kto wspiera Cię w codziennym życiu, motywuje do działania, do kogo możesz zwrócić się z problemami?

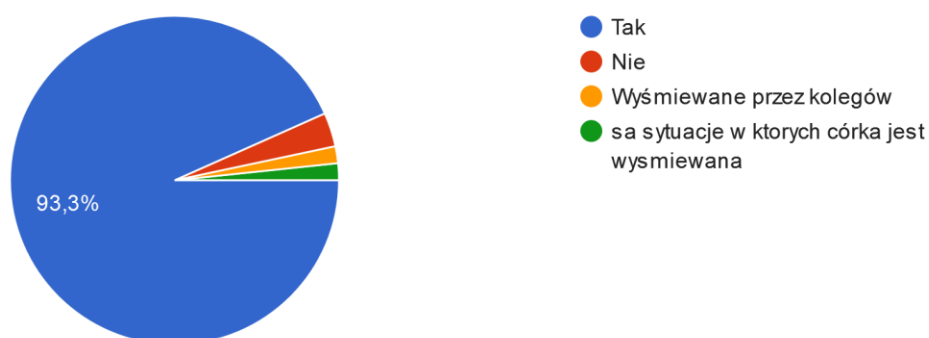
- a) Rodzice – 33 uczniów
- b) Dziadkowie – 18 uczniów
- c) Rodzeństwo – 14 uczniów
- d) Przyjaciół/przyjaciele – 25 uczniów
- e) Nauczyciele/ nauczyciele – 8 uczniów
- f) Turner – 4 uczniów
- g) Nikt, nie mam wsparcia -0

Analiza grupy badawczej – rodzice

Kolejną badaną grupą byli rodzice uczniów. Link do ankiety został wygenerowany i przekazany za pomocą dziennika elektronicznego Librus do wszystkich rodziców. Odpowiedzi na ankietę udzieliło 60 osób.

1. Czy Państwa dziecko czuje się w szkole bezpiecznie?

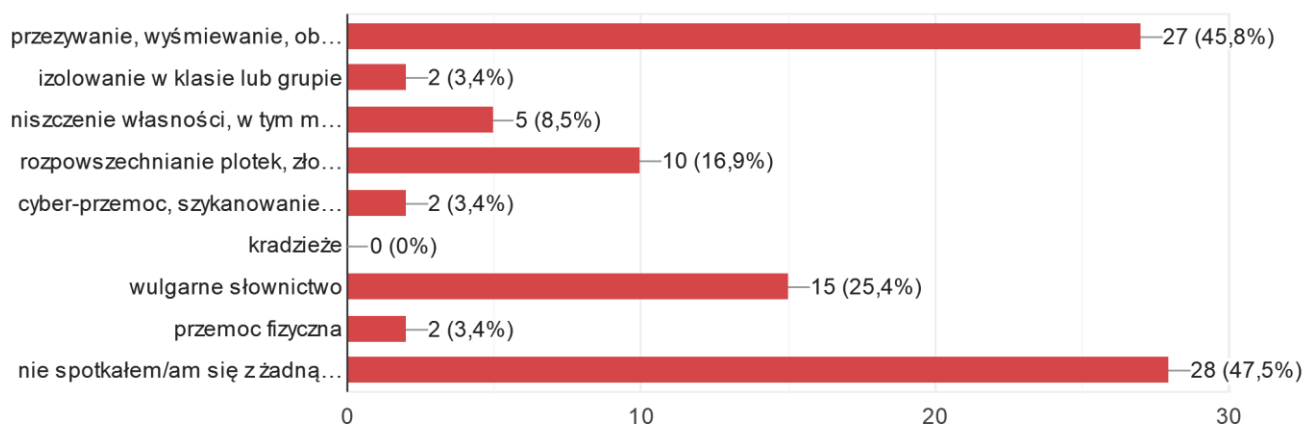
60 odpowiedzi

93,3 % rodziców twierdzi, że ich dzieci czują się na terenie szkoły bezpieczne. Zaledwie 2 osoby uznały, że ich dziecko nie czuje się w szkole bezpiecznie. Jedna z osób podaje, że dziecko jest w szkole wyśmiewane przez kolegów.

2. Czy dostrzegacie Państwo w środowisku rówieśniczym Waszego dziecka występowanie wśród niżej wymienionych zachowań? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

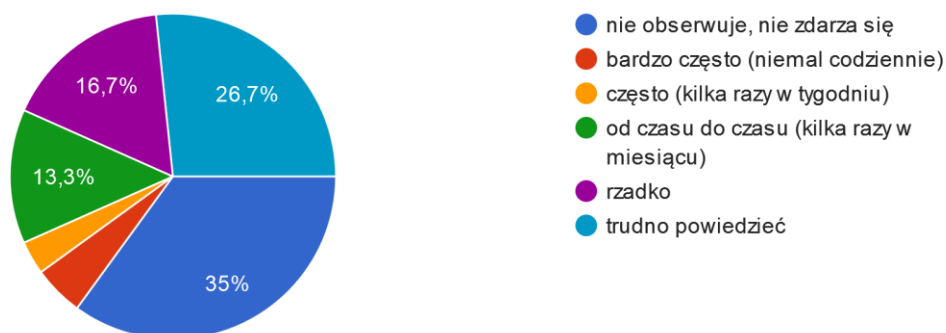
59 odpowiedzi

28 osób spośród badanych rodziców twierdzi, że nie spotkało się w środowisku rówieśniczym dziecka z wymienionymi zachowaniami. Spośród obserwowanych przez rodziców (lub też zgłaszanych przez dzieci) zachowań niepożądanych w szkole najczęściej wskazań (27 osób) miało przezywanie, obrażanie, wyśmiewanie. 15 rodziców zwróciło uwagę na wulgarne słownictwo. 10 osób podało, że obserwuje zjawisko rozpowszechniania plotek i złośliwych komentarzy.

3. Jak często obserwujecie Państwo występowanie zjawiska przemocy w środowisku rówieśniczym dziecka ?

60 odpowiedzi

W pytaniu dotyczącym zjawiska przemocy i jego występowania w szkole 26,7% spośród badanych rodziców uznało, że trudno im się wypowiedzieć na ten temat. 35% rodziców nie obserwuje występowania tego zjawiska w szkole. 13,3% osób spośród badanych uważa, że ten problem występuje od czasu do czasu. 16,7% podaje, że sytuacje przemocy zdarzają się rzadko. 3,3% rodziców zauważa problem od czasu do czasu, 5% (2 osoby) podaje, że obserwują zjawisko przemocy bardzo często.

4. Jeśli Państwa dziecko było ofiarą przemocy w szkole, kto był jej sprawcą ?

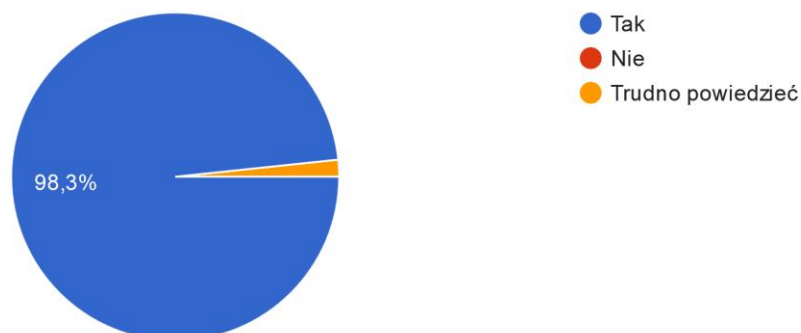
59 odpowiedzi

Rodzice, których dzieci doświadczyły przemocy za sprawców tej przemocy wskazywali kolegę/ koleżankę z klasy 11,9% , starszych kolegów/ koleżanki ze szkoły 6,8%.

5. Czy Państwa dziecko okazuje szacunek nauczycielom, pracownikom szkoły ?

60 odpowiedzi

Zdaniem 98,3% rodziców uczniowie okazują szacunek osobom dorosłym, nauczycielom i pracownikom szkoły.

6. Czy Państwa dziecko używa zwrotów grzecznościowych ?

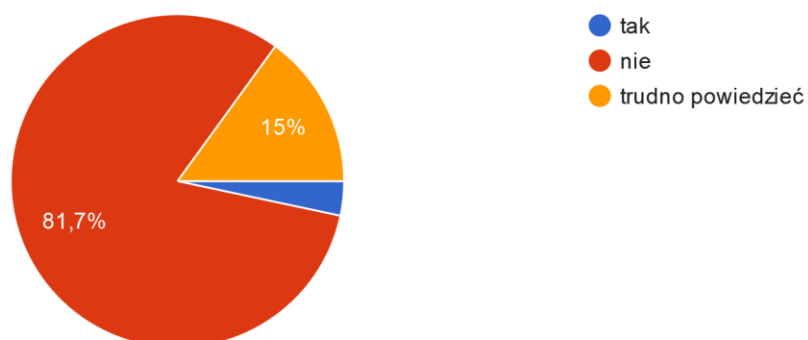
60 odpowiedzi

100 % badanych rodziców twierdzi, że uczniowie używają zwrotów grzecznościowych.

7. Czy Państwa dziecko używa wulgarного słownictwa?

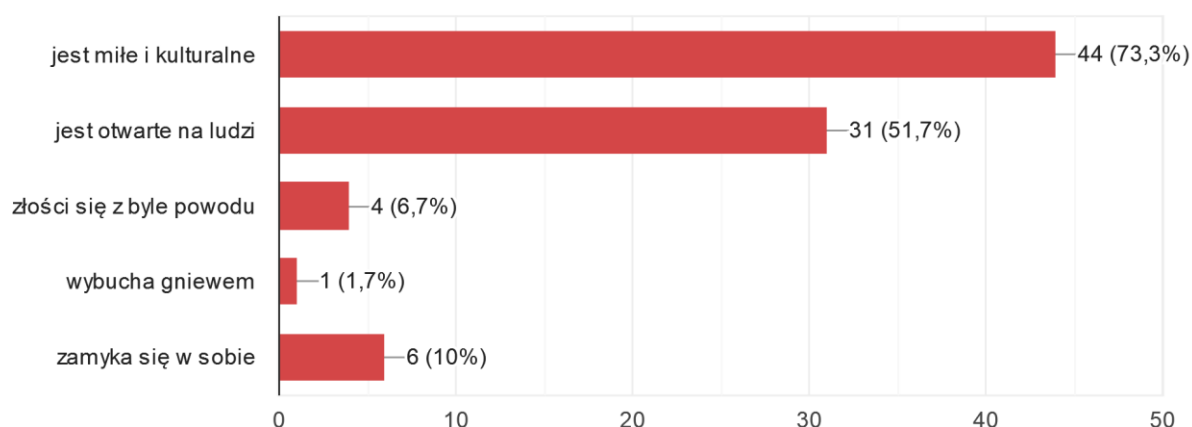
60 odpowiedzi

Na pytanie o używanie przez ich dzieci wulgarного słownictwa 81,7 % rodziców podaje, że ich dzieci nie używają wulgaryzmów. 3,3% przyznało, że ich dzieci stosują wulgarne słownictwo, 15% podaje, że nie są w stanie tego ocenić.

8. Jakie zachowania obserwujecie Państwo u swojego dziecka najczęściej ?

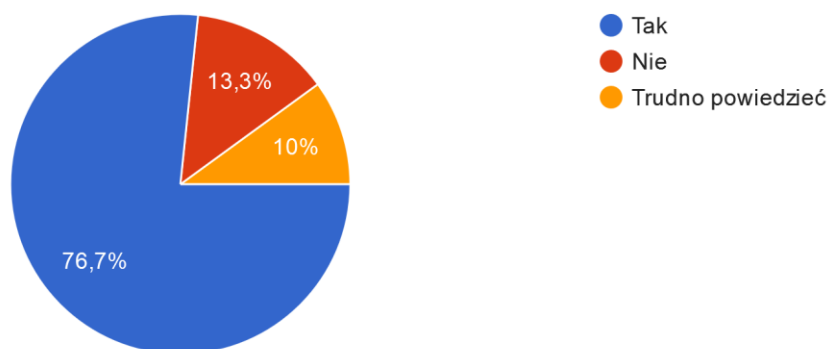
60 odpowiedzi

73,3 % rodziców twierdzi ,że ich dzieci w kontaktach z innymi ludźmi są miłe i kulturalne, 51,7% podaje, że ma dziecko otwarte na innych ludzi. 6,7% badanych rodziców twierdzi, że ich dziecko złości się z byle powodu, 10 % rodziców obserwuje również, że ich dzieci zamykają się w sobie.

9. Czy Państwa dziecko dba o czystość i porządek wokół siebie ?

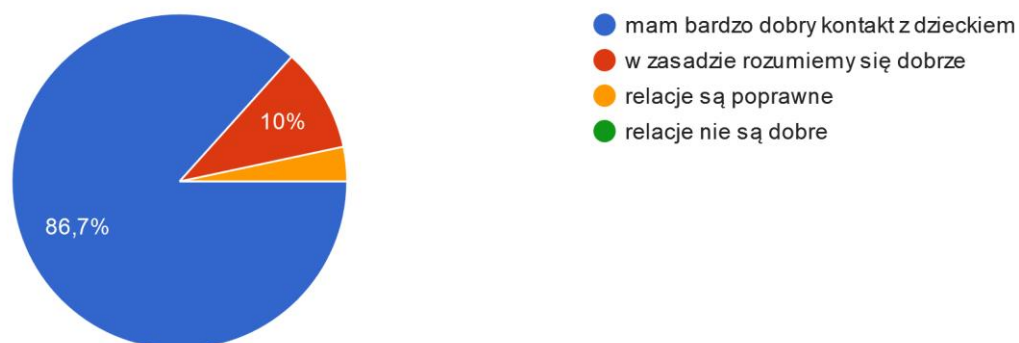
60 odpowiedzi

76,7 % rodziców uważa, że uczniowie przywiązują wagę do dbałości o porządek wokół siebie i przestrzegają tej zasady. 13,3% twierdzi, że jest inaczej. 10% rodziców twierdzi, że nie potrafi jednoznacznie tego ocenić.

10. Jak układają się Państwa relacje z dzieckiem?

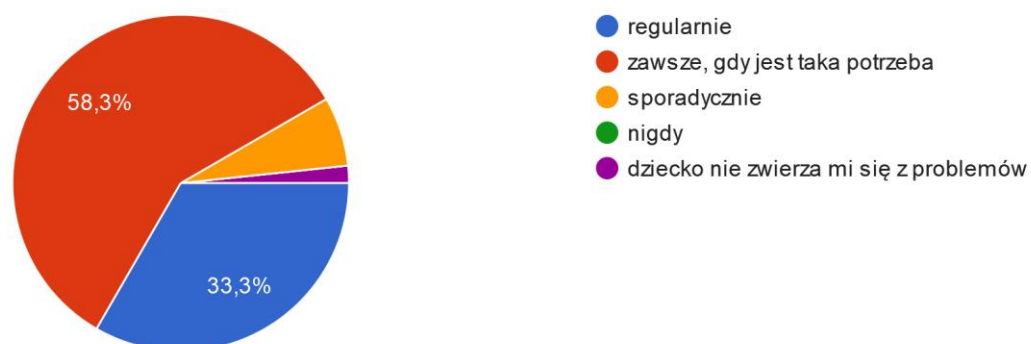
60 odpowiedzi

Na pytanie dotyczące relacji z dzieckiem 86,7 % badanych rodziców uważa, że ma bardzo dobry kontakt ze swoim dzieckiem. 10 % twierdzi, że w zasadzie dobrze rozumie się ze swoim dzieckiem. 3,3 % osoba uważa, że relacje są poprawne.

11. Jak często Państwo rozmawiacie ze swoim dzieckiem o jego problemach?

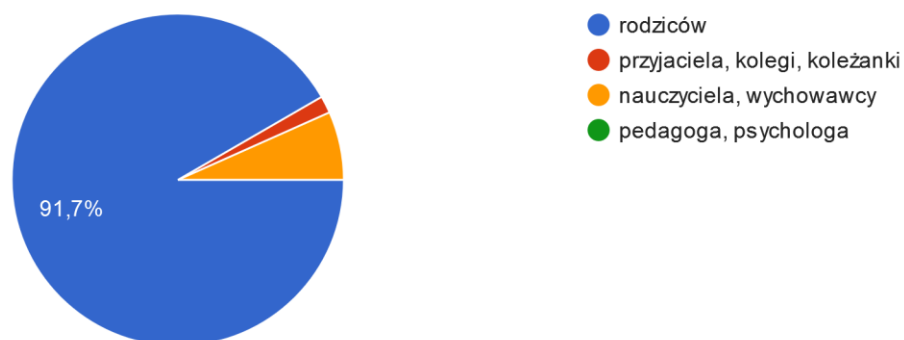
60 odpowiedzi

58,3 % rodziców podaje, że rozmawia ze swoim dzieckiem o problemach zawsze, kiedy jest taka potrzeba. 33,3% rodziców rozmawia z dziećmi regularnie. 6,7 % - 3 rodziców rozmawia z dzieckiem sporadycznie, 1 osoba podaje, że dziecko nie zwierza się z problemów.

12. Jeśli Państwa dziecko ma problem zwraca się z nim do ?

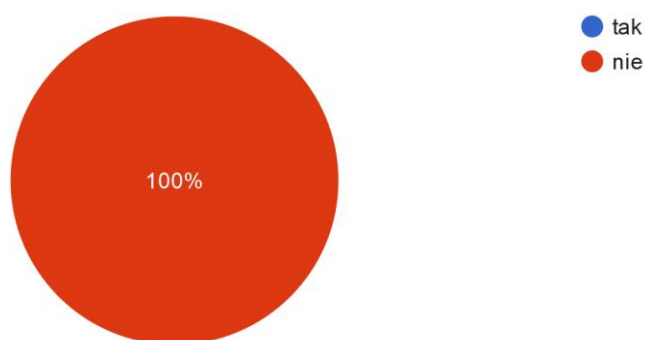
60 odpowiedzi

91,7% badanych rodziców podaje, że dziecko jeśli napotyka na jakieś problemy to zwraca się z nimi do rodziców. 6,7 % podaje, że w przypadku problemów dziecko zwraca się do nauczyciela/ wychowawcy. 2,2% twierdzi, że dziecko szuka wsparcia u przyjaciół.

13. Czy zauważyliście Państwo, że Wasze dziecko pali papierosy ?

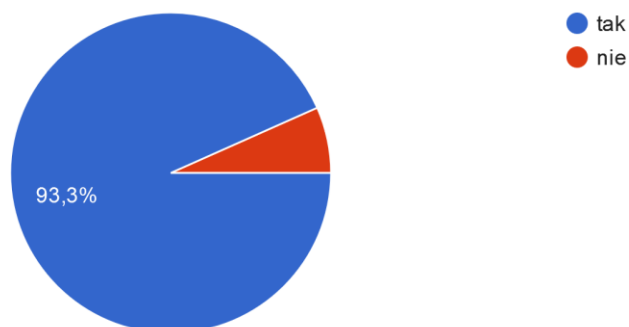
60 odpowiedzi

100% badanych rodziców podało, że ich dzieci nie sięgają po papierosy.

Kolejne pytanie dotyczyło poruszania przez rodziców tematu szkodliwości alkoholu. Odpowiedzi na pytanie przedstawia poniższy wykres.

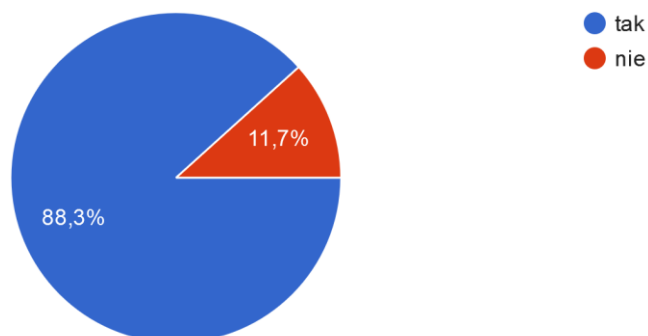
14. Czy rozmawiacie Państwo z dzieckiem na tematy związane ze szkodliwością picia alkoholu?
60 odpowiedzi

Z wykresu wynika, że 93,3 % badanych rodziców porusza w rozmowach z dziećmi tematy związane ze szkodliwością picia alkoholu.

88.3% badanych rodziców rozmawia ze swoimi dziećmi również na tematy związane z zagrożeniami płynącymi z sięgania po środki odurzające i substancje psychoaktywne.

15. Czy rozmawiacie Państwo z dzieckiem na tematy związane z zagrożeniami dotyczącymi substancji psychoaktywnych takich jak np. dopalacze, marihuana, inne narkotyki ?
60 odpowiedzi

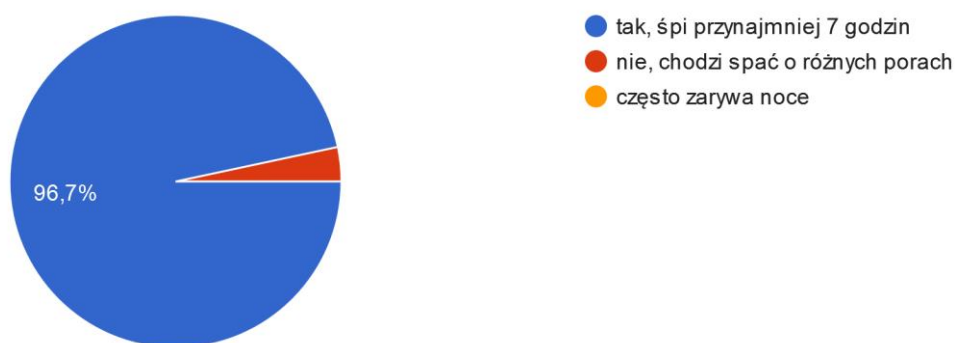
Kolejne pytanie skierowane do rodziców dotyczyło częstotliwości korzystania przez dzieci z telefonów komórkowych. Wyniki i odpowiedzi rodziców związane z tym tematem przedstawia poniższy wykres.

16 .Ile czasu średnio w ciągu doby Państwa dziecko korzysta z telefonu komórkowego ?
60 odpowiedzi

Wykres pokazuje odpowiedzi rodziców. Wynika z nich, że 40 % rodziców podało , że dziecko spędza na korzystaniu z telefonu komórkowego od dwóch do 4 godzin dziennie. Taki sam odsetek wskazuje na czas korzystania do 2 godzin dziennie. 10% rodziców podało, że dziecko korzysta z telefonu powyżej 4 godzin dziennie.

17. Czy Państwa dziecko dba o regularny odpoczynek (sen)
60 odpowiedzi

96,7 % rodziców podaje, że ich dziecko dba o regularny odpoczynek i śpi przynajmniej 7 godzin na dobę. 3,3% podaje, że dziecko chodzi spać o różnych porach.

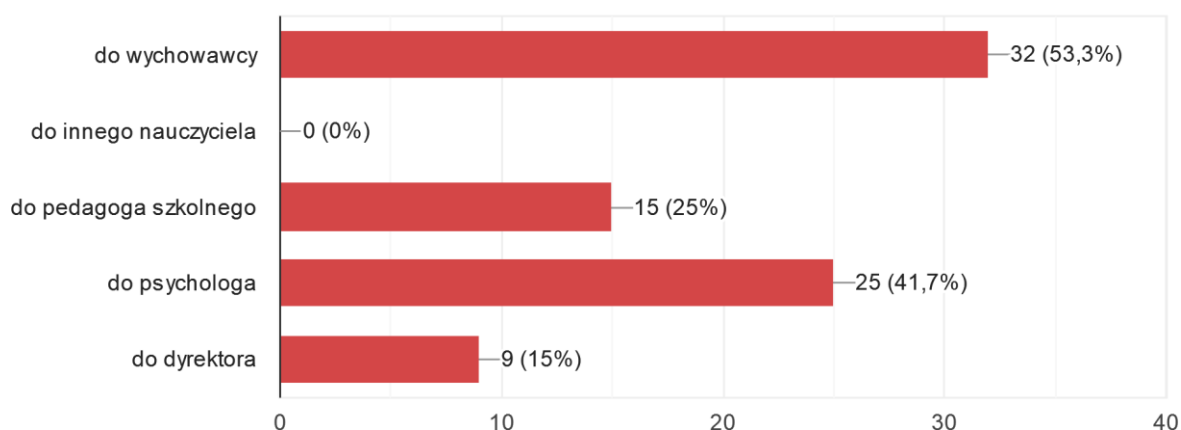
Na pytanie o problemy jakie rodzice zauważyli u dzieci podczas nauki zdalnej padły następujące wypowiedzi:

- brak koncentracji, lenistwo.
- brak kontaktu z rówieśnikami,
- rozdrażnienie, przygnębienie, brak motywacji, ogólna niechęć do nauki w takiej formie.

- brak skupienia,
- dezorientacja w przypadku problemów z połączeniem,
- dziecko jest mało aktywne fizycznie i bardzo leniwe,
- jak nie rozumiał to płakał i wstydził się poprosić o wytłumaczenie jeszcze raz,
- zmęczenie, brak chęci, lenistwo do nauki,
- na początku był zestresowany, a potem pełny entuzjazmu,
- pogorszenie wzroku i izolacja od rówieśników,
- nie było kłopotów ani z nauką, ani wychowawczych,
- niechęć do nauki,
- nieśmiałość, brak pewności siebie i szybkie rozpraszanie uwagi,
- odsunął się od rówieśników,
- brak koncentracji,
- rozdrażnienie i stres,
- rozkojarzenie,
- płacz przy niezrozumiałym zadaniu,
- trudności w liczeniu przy grupie, brak koncentracji,
- tęsknota za klasą, rozkojarzenie i smutek,
- złe widzenie,
- dziecko zamknięte w pokoju bez kontaktu z rówieśnikami.

19. Do kogo zwrócili by się Państwo po pomoc w przypadku problemów wychowawczych z dzieckiem ?

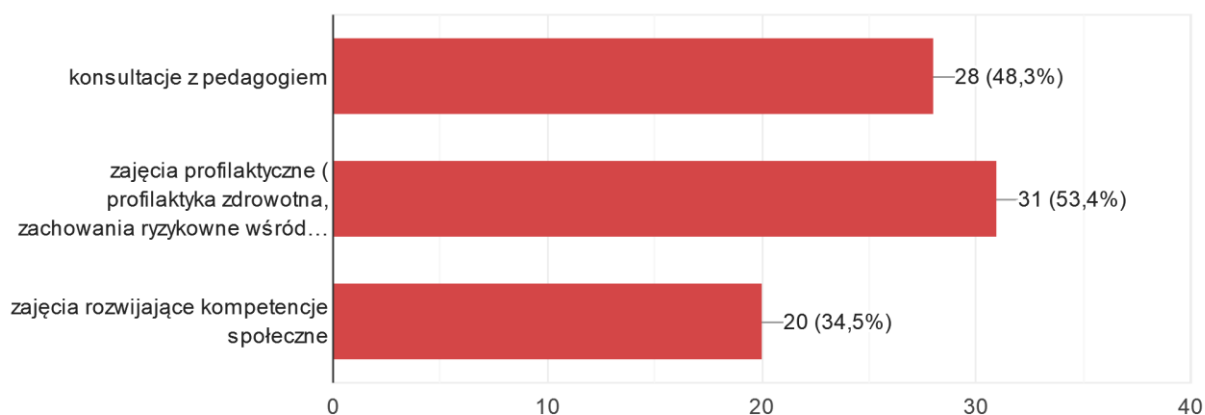
60 odpowiedzi

53,3% rodziców podało, że w przypadku problemów wychowawczych z dzieckiem prosili by o pomoc wychowawcę klasy. 41,7% szukałoby pomocy u psychologa, 25% zwróciłoby się do pedagoga szkolnego, a 15% do dyrektora.

20. Jaka forma pomocy psychologiczno - pedagogicznej w szkole jest Państwa zdaniem najbardziej potrzebna ?

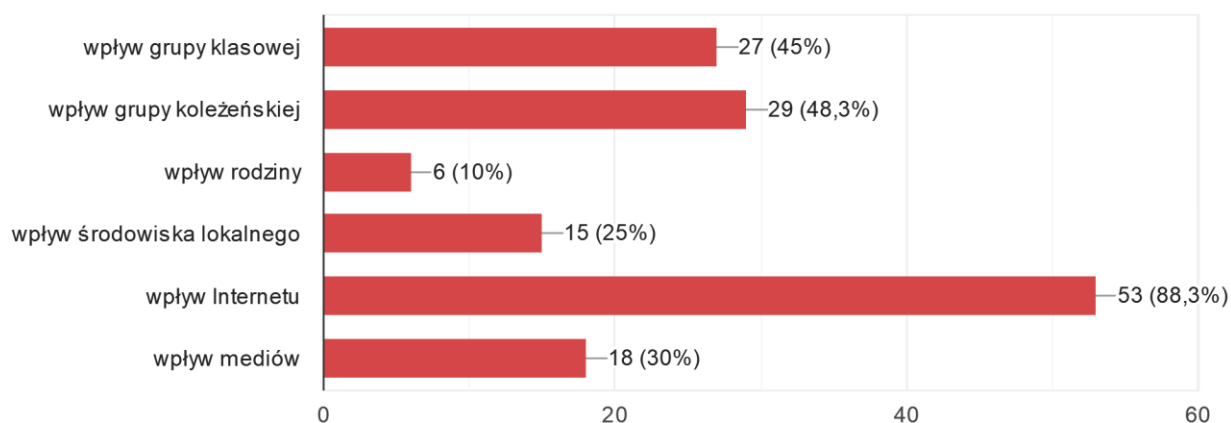
58 odpowiedzi

53,4 % rodziców twierdzi, że najbardziej potrzebną formę wspierania dzieci stanowią w ich ocenie zajęcia profilaktyczne związane z różnego rodzaju tematyką prozdrowotną. 48,3% twierdzi, że przydatne są również konsultacje indywidualne z pedagogiem. 34,5% uważa, istotną rolę odgrywają również zajęcia rozwijające kompetencje społeczne.

21. Co Państwa zdaniem ma największy wpływ na negatywne postawy i zachowania ryzykowne wśród uczniów? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

60 odpowiedzi

88,3% rodziców uważa, że największy wpływ na negatywne postawy i zachowania ryzykowne ma wpływ Internetu, 48,3 % wskazuje na grupę rówieśniczą zaś 45% na grupę klasową.

Czynniki ryzyka i czynniki chroniące w Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Cyganach

Czynniki ryzyka i czynniki chroniące - Czynniki ryzyka to cechy, sytuacje lub warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych, natomiast do czynników chroniących zaliczamy cechy, sytuacje lub warunki zwiększające odporność jednostki na działanie czynników ryzyka. Za najważniejsze czynniki chroniące i czynniki ryzyka uważa się te związane z sytuacją rodzinną, szkolną, czynniki osobowościowe, czynniki związane z funkcjonowaniem w grupie rówieśniczej oraz zaangażowanie religijne (Hawkins 1992; Kazdin 1996; Kay 1996).

Na podstawie wiedzy o czynnikach ryzyka możemy przewidywać wystąpienie niepożądanych zjawisk czy też zachowań u młodych ludzi. Występowanie czynników ryzyka zwiększa bowiem szansę na wystąpienie ich negatywnych konsekwencji dla młodego człowieka.

Czynniki chroniące z kolei nie spowodują braku występowania sytuacji problemowych, ryzykownych i negatywnych doświadczeń w życiu młodych ludzi ale z całą pewnością stanowią doskonały bodziec do nabywania umiejętności radzenia sobie z przeciwnościami oraz zwiększania motywacji do podejmowania zachowań pożądanых.

Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Cyganach w swojej działalności edukacyjnej i wychowawczej stwarza szereg możliwości i okoliczności sprzyjających budowaniu pozytywnych relacji społecznych, rozwijaniu zdolności refleksji, wzmacniania pozytywnego zarówno na gruncie edukacyjnym jak również osobowościowym.

Wewnętrzne czynniki chroniące wpływające bezpośrednio ze środowiska szkoły wynikają z niezaprzeczalnych jej zalet do których zaliczyć należy :

Wewnętrzne czynniki chroniące wpływające bezpośrednio ze środowiska szkoły wynikają z niezaprzeczalnych jej zalet do których zaliczyć należy :

- dobrze przygotowana kadra;
- bardzo dobra baza dydaktyczna;

- dobre warunki pracy i nauki;
- tradycje szkolne;
- pozytywne wzorce nauczycieli i wychowawców;
- personalizacja uczniów (brak anonimowości);
- różnorodność działań integrujących w szkole;
- oferta zajęć dodatkowych;
- współpraca ze środowiskiem lokalnym;

Czynniki chroniące, które wynikają z analizy przeprowadzonych badań to niewątpliwie:

- wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa w szkole;
- zaangażowanie uczniów i nauczycieli w życie szkoły;
- wzajemna pomoc koleżeńska,
- umiejętność pracy w grupie,
- dobrze zintegrowane zespoły klasowe;
- bardzo dobry kontakt uczniów z nauczycielami,
- poziom kultury osobistej uczniów, szacunek do nauczycieli i pracowników szkoły,
- zaufanie uczniów w stosunku do nauczycieli i wychowawców,
- wspólna dbałość o środowisko szkolne;
- wrażliwość i empatia uczniów.

Na podstawie przeprowadzonych badań i sporządzonej diagnozy wynika, że na terenie szkoły występują zjawiska niepożądane. Ich nasilenie nie jest jednak duże, co wynika z dotychczasowych oddziaływań prowadzonych systematycznie przez Dyрекcję, nauczycieli i wychowawców.

Podsumowanie i wnioski

W kontekście uzyskanych wyników i ich analizy zaleca się zwrócenie szczególnej uwagi na udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zakresie profilaktyki uzależnień oraz budowania prawidłowych relacji międzyludzkich w poszanowaniu godności drugiego człowieka. Biorąc pod uwagę wszystkie czynniki szkoła jest placówką sprzyjającą wzmacnianiu zachowań pożądaných i społecznie aprobowanych

wśród dzieci i młodzieży. Również w okresie nauczania zdalnego szkoła podtrzymała wszystkie dotychczasowe działania, które były możliwe do realizacji w warunkach nauki zdalnej. Szkoła jest dobrze przygotowana na zmiany systemu funkcjonowania w przypadku konieczności prowadzenia nauki zdalnej. W obszarze profilaktyki zdrowotnej prowadzone są na bieżąco działania zmierzające do pogłębiania wiedzy dzieci i rodziców w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych ze szczególnym uwzględnieniem COVID 19.